

Estació del Nord

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Borràs
Alçada: 212

Coordenades:

Latitud: 41.62859
Longitud: 1.86882
UTM Est (X): 405775
UTM Nord (Y): 4609158

Classificació

Número de fitxa 08053 - 35
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Any 1858

Estat de conservació Bo

Notes de conservació: L'edifici sembla estar en bon estat de conservació. La presència de pintades la desfavoreixen. Tanmateix a proximitat de la boca del túnel, es conserva una torre tronco piramidal, construïda amb pedra i impermeabilitzada amb morter, que servia per abastir d'aigua la locomotora de carbó i un canvi d'agulles en molt bon estat de conservació.

Protecció Legal

Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)

Accés Fàcil

Ús actual: Altres

Titularitat Privada

Titular: 000607700DG00H0001YK

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Edifici a quatre vents, destinat a estació de ferrocarril des dels seus orígens. És de planta rectangular, construït amb maó, i la coberta a quatre vessants, de teula plana. Té planta baixa i pis. A la façana principal que dona a la via, destaca una marquesina de forja que ocupa tota la llargària, sustentada per cartel·les metàl·liques o biguetes de gelosia.

Les façanes tenen una composició simètrica segons eixos verticals. Totes les obertures estan adintellades, emmarcades amb un regruix de motllura simple que forma un arc rebaixat, i amb una falsa clau al damunt com a element decoratiu.

Totes les portalades són de fusta i doble fulla. Algunes obertures han estat tapiades. D'altres conserven les portes i part dels vitralls d'origen. A la façana posterior de l'estació, arran de terra es poden veure les carboneres amb la reixa de ferro. A la façana nord-oest de l'edifici, entre la finestra i la portalada, es pot llegir el nom de l'estació. Es tracta d'un plafó de rajols ceràmics de color blanc (16 x 4), emmarcats per una sanefa lineal de color blau marí i al damunt pintat el nom "Castellbell y Vilar" i al dessota, "Monistrol". Tant la separació exterior entre la planta baixa i el pis com el coronament superior de l'edifici és amb cornisa.

Observacions:

Està situada a l'est de la població. Per ella circula la línia Barcelona - Manresa - Lleida. S'hi aturen els trens de la línia R4 de Rodalies de Catalunya.

L'Ajuntament de Castellbell i el Vilar té com a projecte l'adquisició de l'antiga cantina de l'estació amb l'objectiu de recuperar-la com espai de cafè i venda de tiquets a més de convertir-la en un museu sobre la història del Cremallera de Montserrat, a partir de l'arxiu fotogràfic que té l'Ajuntament i dels diferents elements que aportaran l'Associació dels Amics del Cremallera.

També hauria de servir de punt de partida de varies rutes de senderisme.

Història

L'any 1856, la Companyia del Ferrocarril de Saragossa a Barcelona, construeix la primera estació, que comença a ser operativa a partir de l'any 1859, amb la línia de Manresa. L'edifici actual tal i com el coneixem avui dia, va ser construït l'any 1913 per l'empresa Ferrocarrils del Nord.

Entre els anys 1892 i 1957 l'estació va servir de terminal del Cremallera de Montserrat. Coneguda originàriament amb el nom de Monistrol-Montserrat, al seu darrera s'agafava el tren cremallera que permetia l'accés a Montserrat. A l'Arxiu Municipal es conserven peticions adreçades a l'administració pública sol·licitant que la seva estació portés almenys el nom del municipi i no només el de Monistrol, ja que els viatgers en arribar quedaven desconcertats. El dia 25 de juliol de 1953 es va produir un greu accident, amb un balanç de vuit morts i diversos ferits. El cremallera encara va funcionar uns quants anys, i finalment el 12 de maig de 1957 va ser clausurat.

Les locomotores i els cotxes van romandre als dipòsits i cotxeres de Monistrol-Vila fins que l'any 1972 es van subhastar. Les vies i el ferro del pont que creuava el riu Llobregat i altre material divers, va ser venut com a ferralla.

Bibliografia

BROSSA VILA, Carme (1998). El llegat històric d'un poble: Castellbell i el Vilar. Ajuntament de Castellbell i el Vilar.

FRONTERA, Genís i DEVANT, Jèssica (2004). Castellbell i el Vilar. Història i memòria gràfica. Castrellbell i el Vilar: El Brogit.

MASATS, Joan (2001). L'estació de la RENFE, una joia que es deteriora a passos de gegant; dins EL Brogit; periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar; 245, abril de 2001, pp. 24.

